Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

16 април 2015 година*

„Преюдициално запитване — Директива 2005/36/ЕО — Член 10 — Признаване на професионалните квалификации — Достъп до професията архитект — Удостоверения, които не са включени в точка 5.7.1 от приложение V — Понятия „конкретни и изключителни причини“ и „архитект“

По дело C-477/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bundesverwaltungsgericht (Германия) с акт от 10 юли 2013 г., постъпил в Съда на 5 септември 2013 г., в рамките на производство по дело

Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer

срещу

Hans Angerer,

в присъствието на:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

Landesanwaltschaft Bayern als Vertreter des öffentlichen Interesses,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на състава, K. Lenaerts, заместник-председател на Съда, изпълняващ функцията на съдия в четвърти състав, K. Jürimäe (докладчик), J. Malenovský и A. Prechal, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: M. Aleksejev, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 9 юли 2014 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer, от A. Graf von Keyserlingk и J. Buntrock, Rechtsanwälte,

* Език на производството: немски.

— за г-н Angerer, от H. Olschewski, Rechtsanwalt,

— за Landesanwaltschaft Bayern als Vertreter des öffentlichen Interesses, от C. Zappel и R. Käß, в качеството на представители,

— за германското правителство, от T. Henze и J. Möller, в качеството на представители,

— за нидерландското правителство, от M. Bulterman и M. de Ree, в качеството на представители,

— за румънското правителство, от R. Haţieganu и A. Vacaru, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от G. Braun и H. Støvlbæk, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 5 ноември 2014 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 10, буква в) от Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, стр. 22 и поправки в ОВ L 271, 2007 г., стр. 18 и ОВ L 93, 2008 г., стр. 28), изменена с Регламент (ЕО) № 279/2009 на Комисията от 6 април 2009 г. (ОВ L 93, стр. 11, наричана по-нататък „Директива 2005/36“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer (Комитет по вписването към Баварската камара на архитектите, наричан по-нататък „Bayerische Architektenkammer“) и г-н Angerer по повод на искането му да бъде вписан в Баварската камара на архитектите.

Правна уредба

Право на Съюза

3 Директива 2005/36 отменя Директива 85/384/ЕИО на Съвета от 10 юни 2005 година относно взаимното признаване на дипломи, удостоверения и други официални документи за професионална квалификация в областта на архитектурата и за мерките за улесняване ефективното упражняване на правото на установяване и свободното предоставяне на услуги (ОВ L 223, стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 117).

4 Съображения 17, 19 и 28 от Директива 2005/36 гласят:

„(17) За да бъдат отчетени всички ситуации, по отношение на които все още не са приети разпоредби относно признаването на професионалните квалификации, обхватът на общата система трябва да се разшири, като се включат и случаите, които не са обхванати от специална система, което включва както случаите, в които професията не е обхваната от тези системи, така и случаите, в които професията е обхваната от такава специална система, но поради някакви специфични и изключителни обстоятелства молителят не отговаря на условията, за да се възползва от тази система.

[…]

(19) Свободата на движение и взаимното признаване на удостоверенията за професионални квалификации на […] архитекти трябва да се основават на фундаменталния принцип на автоматично признаване на удостоверения за професионални квалификации на базата на координирани минимални квалификационни изисквания. […]

[…]

(28) Националните разпоредби в областта на архитектурата и тези, регламентиращи достъпа до професионалната дейност на архитект и нейното упражняване, се различават в широки граници по отношение на приложното си поле. В по-голямата част от държавите членки дейностите в сферата на архитектурата се упражняват, де юре или де факто, от лица, притежаващи званието архитект, самостоятелно или придружено с друго звание, без [обаче тези] лица[… да] се ползват с монопол върху упражняването на такива дейности, освен ако са налице законодателни разпоредби с обратен смисъл. Тези дейности или някои от тях могат да се упражняват и от други специалисти, по-специално от инженери, които са преминали специално обучение в областта на строителството или архитектурата. С цел опростяване на настоящата директива понятието „архитект“ трябва да се използва с оглед определяне на приложното поле на разпоредбите, свързани с автоматичното признаване на професионалните квалификации в областта на архитектурата, без да се накърнява прилагането на специалните норми в националните нормативни разпоредби, регламентиращи тези дейности“.

5 Член 1 от посочената директива, озаглавен „Предмет“, предвижда:

„Настоящата директива установява реда за признаване от държава членка, която обвързва достъпа до регламентирана професия или нейното упражняване на своята територия с притежаване на определени професионални квалификации (наричана по-нататък в текста „приемаща държава членка“), с цел достъп до тази професия и нейното упражняване, на професионални квалификации, придобити в една или повече други държави членки (наричана/наричани по-нататък в текста [„]държава членка по произход[“]), и който ред позволява на титуляря на споменатите квалификации да упражнява там същата професия“.

6 Член 4, параграф 1 от посочената директива предвижда:

„Признаването на професионални квалификации от приемащата държава членка предоставя на бенефициера достъп в тази държава членка до професията, за която е придобил квалификация в държавата членка по произход, и да упражнява тази професия в приемащата държава членка при същите условия, които се прилагат за нейните граждани“.

7 Дял III от Директива 2005/36, озаглавен „Свобода на установяване“, включва четири глави. Член 10 от посочената директива, който се намира в глава I — „Обща система за признаване на удостоверения за обучение“, от дял III, гласи:

„Тази глава се прилага към всички професии, които не попадат в приложното поле на глави II и III от този дял, както и в следните случаи, в които молителят, поради конкретни и изключителни причини, не отговаря на изискванията, предвидени в тези глави:

а) за дейностите, изброени в [п]риложение IV, когато мигрантът не отговаря на изискванията по членове 17, 18 и 19;

б) за лекари с базово образование, лекари-специалисти, медицински сестри с общ профил, лекари по дентална медицина, лекари по дентална медицина-специалисти, ветеринарни лекари, акушерки, фармацевти и архитекти, когато мигрантът не отговаря на изискванията за действителна и законосъобразна професионална практика по членове 23, 27, 33, 37, 39, 43 и 49;

в) за архитекти, когато мигрантът притежава удостоверение за професионална квалификация, което не е включено в точка 5.7 от [п]риложение V;

г) без да се засягат разпоредбите на член 21, параграф 1 и членове 23 и 27, за лекари, медицински сестри, лекари по дентална медицина, ветеринарни лекари, акушерки, фармацевти и архитекти, притежаващи удостоверения за образователно-квалификационна степен „специалист“, които трябва да преминат курс на обучение за придобиване на звание, посочено в точки 5.1.1, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2 и 5.7.1 от [п]риложение V, и изключително с цел признаване на съответната специализация;

д) за медицински сестри с общ профил и специализирани медицински сестри, притежаващи удостоверения за образователно-квалификационна степен „специалист“, които преминават курс на обучение за придобиване на звание, посочено в точка 5.2.2 от [п]риложение V, когато мигрантът иска признаване в друга държава членка, където съответните професионални дейности се упражняват от специализирани медицински сестри, които не са преминали обучение за медицинска сестра с общ профил;

е) за специализирани медицински сестри, които не са преминали обучение за медицинска сестра с общ профил, когато мигрантът иска признаване в друга държава членка, където съответните професионални дейности се упражняват от медицински сестри с общ профил, специализирани медицински сестри, които не са преминали обучение за медицинска сестра с общ профил или специализирани медицински сестри, притежаващи удостоверения за образователно-квалификационна степен „специалист“, които преминават обучение за придобиване на званията, посочени в точка 5.2.2 от [п]риложение V;

ж) за мигранти, които отговарят на изискванията по член 3, параграф 3“.

8 В дял III, глава III от посочената директива, озаглавена „Признаване на минималните квалификационни изисквания въз основа на координация“, член 21 от същата директива със заглавие „Принцип на автоматично признаване“ предвижда в параграф 1:

„Всяка държава членка признава удостоверения за професионални квалификации за професиите: […] „архитект“, изброени в [точка 5.7.1 от [п]риложение V], които отговарят на минималните квалификационни изисквания, предвидени съответно в [член 46], и, за целите на достъпа до професионалните дейности и тяхното упражняване, дава на тези удостоверения същото действие на своята територия, като издаваните от нея удостоверения за професионални квалификации.

Тези удостоверения за професионални квалификации се издават от компетентните органи на държавите членки и, при необходимост, следва да са придружени със свидетелствата, изброени в [точка 5.7.1 от [п]риложение V].

[…]“.

9 Член 46 от Директива 2005/36, озаглавен „Обучение на архитекти“, предвижда в параграф 1:

„Общата продължителност на обучението трябва да включва най-малко четири години редовно обучение в университет или в сродно учебно заведение, или най-малко шест години обучение в университет или в сродно учебно заведение, от които най-малко три години редовно обучение. Обучението трябва да приключи с полагането на изпит на университетско равнище.

Обучението, което се осъществява чрез обучение на университетско равнище, в което основен елемент е архитектурата, трябва да поддържа равновесие между теоретичните и практическите аспекти на обучението по архитектура и да осигурява придобиването на следните знания и умения:

[…]“.

10 Член 48 от посочената директива, озаглавен „Упражняване на професионалните дейности на архитект“, гласи в параграф 1:

„За целите на настоящата директива професионални дейности на архитект са дейности, упражнявани редовно под професионалното звание „архитект“.“

11 В точка 5.7.1 от приложение V към същата директива са изброени за всяка държава членка удостоверенията за професионална квалификация, които позволяват достъп до професията „архитект“, органите, които имат право да издават тези удостоверения, както и допълнителните свидетелства, които придружават удостоверенията.

Германското право

12 В съответствие с германската конституция правото на архитектите в Германия попада в законодателната компетентност на провинциите. Член 4 от Закона за Баварската камара на архитектите и Баварската камара на строителните инженери (Gesetz über die Bayerische Architektenkammer und die Bayerische Ingenieurekammer-Bau) от 9 май 2007 г. (GVBl. стр. 308, наричан по-нататък „BauKaG“) гласи:

„[…]

(2) В списъка на архитектите се вписва, по негово искане, лице, което:

1. има местоживеене, място на стопанска дейност или упражнява преимуществено професионалната си дейност в Бавария;

2.

е положило успешно изпитите, с които е завършило:

а) редовно обучение с продължителност най-малко четири години по дисциплините в областта на архитектурата (гражданското строителство), посочени в член 3, параграф 1, или

б) редовно обучение с продължителност най-малко три години по дисциплините в областта на вътрешната архитектура или ландшафтната архитектура, посочени в член 3, параграфи 2 и 3,

в германско висше училище, германско публично или официално признато инженерно училище (академия) или в друго германско учебно заведение, еквивалентно на посочените по-горе такива, и

3. след обучението е натрупал поне двугодишен практически стаж в съответната област.

В периода на практическия стаж се включва участието в мероприятията за поддържане и повишаване на професионалната квалификация, провеждани от Камарата на архитектите в областта на техническото и икономическото планиране, както и по правната уредба в областта на строителството.

[…]

(5) Условията по параграф 2, първо изречение, точка 2, буква а) и точка 3 са изпълнени и когато гражданин на държава — членка на Европейския съюз, или на държава — страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, поради конкретни и изключителни причини по смисъла на член 10, букви б), в), г) и ж) от Директива [2005/36], не отговаря на изискванията за признаване на притежаваните от него удостоверения за професионални квалификации въз основа на координирането на минималните квалификационни изисквания по смисъла на Директива [2005/36], ако наред с това са изпълнени условията по член 13 от Директива [2005/36]; във връзка с това професионални квалификации по смисъла на член 12 от Директива [2005/36] се приравняват. […]

[…]“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

13 От март 2007 г. германският гражданин г-н Angerer упражнява в Австрия дейността „майстор строител/проектиране и технически изчисления“. Същият пребивава както в Бавария, така и в Австрия. На 25 април 2008 г. г-н Angerer иска от Bayerische Architektenkammer да бъде вписан в списъка на външните доставчици на услуги в Баварската камара на архитектите.

14 Към момента на подаване на това искане той е положил успешно в Австрия квалификационен изпит по професията майстор строител. В Германия или в Австрия, според случая, той притежава и други квалификации, а именно изпити за чираци и за професията бояджия и лакировач, изпит за придобиване на професионална квалификация „Бизнесикономист в занаятчийството“, изпит за придобиване на званието „Майстор по мазачество/сухо строителство“, изпит за придобиване на професионална квалификация „Енергиен консултант“, както и заключителен изпит по професията зидар.

15 С решение от 18 юни 2009 г. Bayerische Architektenkammer отказва да впише г-н Angerer. За разлика от това, с решение от 17 март 2010 г. Bayerische Ingenieurekammer Bau (Баварска камара на строителните инженери) го вписва в списък съгласно член 61, параграф 7 от Наредбата за строителството на провинция Бавария (Bayerische Bauordnung), по този начин той придобива строителна правоспособност в Бавария. Така, г-н Angerer не подлежи на каквото и да било ограничение по отношение на упражняването на дейността „майстор строител/проектиране и технически изчисления“, за която е получил съответната квалификация в Австрия.

16 След подадената по съдебен ред жалба на г-н Angerer срещу решението за отказ от вписване от 18 юни 2009 г. Bayerisches Verwaltungsgericht (Административен съд на Бавария) го отменя с решение от 22 септември 2009 г. и разпорежда на Bayerische Architektenkammer да впише г-н Angerer в списъка на външните доставчици на услуги.

17 Bayerische Architektenkammer обжалва това решение пред Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд на Бавария). В хода на въззивното производство по предложение на съда г-н Angerer със съгласието на Bayerische Architektenkammer изменя първоначалното си искане в смисъл да бъде вписан в списъка на архитектите, а не в списъка на външните доставчици на услуги.

18 С решение от 20 септември 2011 г. Bayerischer Verwaltungsgerichtshof уважава новото искане на г-н Angerer с мотива, че са налице условията за вписване в списъка на архитектите, както са посочени в член 4, параграф 5 от BauKaG.

19 Bayerische Architektenkammer подава ревизионна жалба до запитващата юрисдикция. В нея тя посочва, че член 4, параграф 5 от BauKaG има за цел да транспонира Директива 2005/36 в германското право. Разпоредбата препращала по-специално към член 10, буква в) от Директивата. Ето защо запитващата юрисдикция приема, че в рамките на спора, с който е сезирана, е от решаващо значение да се уточнят условията, наложени с член 10, буква в) от Директивата, като се разграничи съдържанието на посочените в този член понятия „конкретни и изключителни причини“ и „архитект“.

20 От една страна, по отношение на понятието „конкретни и изключителни причини“ запитващата юрисдикция приема, че случаите, посочени в член 10, букви б)—г) и ж) от Директива 2005/36, сами по себе си не представляват „конкретна и изключителна причина“ по смисъла на член 10 от Директивата, и че молителят освен това трябва да изтъкне и докаже по-подробни причини, които се дължат например на личната му биография, в резултат на които не отговаря на условията, които биха позволили автоматично признаване на удостоверенията за обучение въз основа на координирането на минималните квалификационни изисквания по смисъла на Директивата.

21 От друга страна, по отношение на понятието „архитект“ запитващата юрисдикция посочва, че по австрийското право майсторът строител/проектиране и технически изчисления има право да проектира сгради, обекти на гражданското строителство и други строителни обекти, да изготвя изчисления, да ръководи и изпълнява строителни работи и да извършва разрушителни дейности. Тези задачи били общи за майсторите строители/проектиране и технически изчисления и за архитектите. Според запитващата юрисдикция обаче следва да се определи дали понятието „архитект“ по смисъла на член 10, буква в) от Директива 2005/36 означава работникът мигрант да е извършвал в държавата си по произход или след като е завършил обучението си, наред с технически дейности по проектиране на сгради, упражняване на строителен надзор и изпълнение на строителни проекти и дейности по художествен и икономически дизайн на сгради, дейности по градоустройствено планиране или дейности по опазване на паметниците.

22 При тези обстоятелства Bundesverwaltungsgericht решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) а) Представляват ли „конкретни и изключителни причини“ по смисъла на член 10 от Директива 2005/36 обстоятелствата, които са определени в следващите хипотези на този член […], или в допълнение към тези обстоятелства трябва да са налице „конкретни и изключителни причини“, поради които молителят не отговаря на изискванията, предвидени в глави II и III от дял III от Директивата?

б) От какво естество трябва да бъдат тези „конкретни и изключителни причини“ във втория случай? Трябва ли да става въпрос за лични причини, като например свързани с личната биография, поради които мигрантът по изключение не отговаря на изискванията за автоматично признаване на полученото от него удостоверение за обучение, предвидени в глава III от дял III от Директивата?

2) а) Предполага ли понятието „архитект“ по смисъла на член 10, буква в) от Директива 2005/36 мигрантът да е извършвал в държавата членка по произход или след като е завършил обучението си, да е имал правото да извършва наред с технически дейности по проектиране на сгради, упражняване на строителен надзор и изпълнение на строителни проекти и дейности по художествен и икономически дизайн на сгради, дейности по градоустройствено планиране, дори дейности по опазване на паметниците и при необходимост, в какъв обхват?

б) Предполага ли понятието „архитект“ по смисъла на член 10, буква в) от Директива 2005/36 мигрантът да е получил университетско обучение, в което основен елемент е архитектурата в смисъл, че наред с техническите аспекти на проектирането на сгради, упражняването на строителен надзор и изпълнението на строителни проекти обучението включва и аспекти, свързани с художествения и икономически дизайн на сгради, градоустройственото планиране, дори дейности по опазването на паметниците и при необходимост, в какъв обхват?

в) (i) Зависи ли отговорът на втори въпрос, букви а) и б) от това по какъв начин професионалното звание „архитект“ се използва редовно в други държави членки (член 48, параграф 1 от Директива 2005/36)?

(ii) или е достатъчно да се установи по какъв начин професионалното звание „архитект“ се използва редовно в държавата членка по произход и в приемащата държава членка,

(iii) или кръгът професионални дейности, свързвани редовно със званието „архитект“ на територията на Европейския съюз, може да се изведе от разпоредбата на член 46, параграф 1, втора алинея от Директива 2005/36?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос, буква а)

23 С първия си въпрос, буква а) запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 10, буква в) от Директива 2005/36 трябва да се тълкува в смисъл, че молителят, който желае да се възползва от общата система за признаване на удостоверения за обучение, предвидена в дял III, глава I от Директивата, трябва да докаже, освен че притежава удостоверение за обучение, което не е включено в точка 5.7.1 от приложение V към посочената директива, и наличието на „конкретни и изключителни причини“.

24 В началото следва да се припомни, че член 10 от Директива 2005/36 определя приложното поле на общата система за признаване на удостоверения за обучение, предвидена в дял III, глава I от Директивата. Посочената система предвижда във всеки конкретен случай органите на приемащата държава членка да разгледат професионалните квалификации, придобити от молителя в държавата му по произход. По отношение на архитектите приложното поле на системата се намира в член 10, буква в) от посочената директива.

25 Директива 2005/36 предвижда обаче, както става ясно от съображение 19, че по отношение по-специално на професията „архитект“ взаимното признаване на удостоверенията за обучение трябва да се основава на принципа на автоматично признаване на посочените удостоверения за обучение на базата на координирани минимални квалификационни изисквания. Въпросният автоматичен режим на признаване на удостоверенията за обучение е уреден в дял III, глава III от Директива 2005/36.

26 Според постоянната съдебна практика, за да се определи обхватът на член 10 от Директива 2005/36, следва да се вземат предвид едновременно съдържанието, контекстът и целите му (решение Spedition Welter, C-306/12, EU:C:2013:650, т. 17 и цитираната съдебна практика).

27 По отношение на текста на член 10 от Директива 2005/36 е важно да се отбележи, че встъпителното изречение от този член подчинява, що се отнася до професиите, които по принцип спадат към системата за автоматично признаване на удостоверенията за обучение, прилагането на общата система за признаване на посочените удостоверения на две условия, а именно, от една страна, молителят да не отговаря на условията, предвидени за прилагането на системата за автоматично признаване, и от друга страна, да са налице конкретни и изключителни причини, поради които молителят се намира в това положение.

28 Това тълкуване се потвърждава от текста на съображение 17 от Директива 2005/36, според който общата система за признаване на професионалните квалификации се прилага, когато молителят не отговаря поради някакви специфични и изключителни обстоятелства на условията, за да се възползва от системата за автоматично признаване.

29 Встъпителното изречение на член 10 от Директива 2005/36 е последвано от точки а)—ж), които имат за цел да уточнят обхвата на едното или другото от двете условия, поставени от Директивата. Точките се прилагат или към една или към няколко отделни професии, или общо към професионалисти, които се намират в особено положение.

30 Член 10, буква в) от Директива 2005/36, който се отнася по-специално до професията „архитект“, има предвид особено фактическо положение, а именно когато молителят не притежава удостоверение за обучение, което е включено в точка 5.7.1 от приложение V към Директивата. По силата на член 21, параграф 1 от посочената директива обаче условието за прилагане по отношение на архитектите на системата за автоматично признаване на удостоверенията за обучение, предвидена в дял III, глава III от същата директива, е притежаването на удостоверение за обучение, което е включено в приложението. Следователно член 10, буква в) от Директива 2005/36 се прилага единствено към първото от двете условия, посочени във встъпителното изречение на този член, а именно към неизпълнението на условията, предвидени за прилагането на системата за автоматично признаване.

31 От това обстоятелство обаче не може да следва, че второто условие, посочено във встъпителното изречение на член 10 от Директивата, не се прилага по отношение на архитектите, които притежават удостоверения за обучение, невключени в точка 5.7.1 от приложение V към Директива 2005/36, тъй като двете условия са кумулативни.

32 Следователно съгласно член 10 от посочената директива молител, който желае да се възползва от общата система за признаване на удостоверения за обучение, приложима към архитектите, ще трябва не само да докаже, че се намира в хипотезата по член 10, буква в) от Директива 2005/36, а именно че не притежава нито едно от удостоверенията за обучение, посочени в точка 5.7.1 от посоченото приложение V, но и ще трябва да се позове на „конкретни и изключителни причини“, поради които се намира в това положение.

33 Подобно тълкуване съответства на намеренията на законодателя на Съюза, както става ясно от подготвителните работи по Директива 2005/36. Така във връзка с член 10 от Директивата първоначалното предложение на Европейската комисия, както става ясно от Предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета относно признаването на професионалните квалификации (COM(2002) 119 окончателен) (ОВ 2002, C 181 E, стр. 183), не съдържа нито понятието „конкретни и изключителни причини“, нито букви а)—ж) от Директива 2005/36. Това понятие и тези разпоредби са добавени по инициатива на Съвета на Европейския съюз в Обща позиция (ЕО) № 10/2005, приета от Съвета на 21 декември 2004 г. с цел приемане на Директива 2005/…/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от … относно признаването на

професионалните квалификации (ОВ C 58 E, 2005 г., стр. 1). От изложението на мотивите на Съвета (ОВ C 58 E, 2005 г., стр. 119) следва, че според него първоначалното предложение на Комисията относно член 10 от Директивата е твърде широко. Освен това Съветът уточнява, че „общата система следва да се приложи само за професиите, които не са обхванати от дял III, глави II и III, както и към особените случаи, изброени в член 10, точки а)—ж) от общата позиция, в които поради конкретни и изключителни причини молителят, който упражнява професия, обхваната от посочените глави, не отговаря на условията, предвидени в тези глави“.

34 Освен това структурата и целта на Директива 2005/36 се противопоставят на широко тълкуване на понятието „конкретни и изключителни причини“, според което посочените причини не биха представлявали самостоятелно условие спрямо посоченото в член 10, буква в) от тази директива.

35 По отношение на структурата на Директива 2005/36 от съображение 19 става ясно, че що се отнася до професията „архитект“, професионалните квалификации на архитектите се признават приоритетно съгласно системата за автоматично признаване на удостоверенията за обучение, предвидена в членове 21 и 46, както и в точка 5.7.1 от приложение V към Директивата.

36 По отношение на целта на Директива 2005/36 от членове 1 и 4 става ясно, че основният предмет на взаимното признаване е да осигури на притежателите на професионална квалификация достъпа в приемащата държава членка до регламентираната професия, за която са придобили квалификация в държавата членка по произход, и възможността да упражняват тази професия в приемащата държава членка при същите условия, които се прилагат за нейните граждани (решение Ordre des architectes, C-365/13, EU:C: 2014:280, т. 19).

37 Тълкуване на член 10, буква в) от Директива 2005/36 обаче в смисъл, че той не изисква доказването на конкретни и изключителни причини от страна на молителите, които не отговарят на условията, посочени в дял III, глава III от Директивата, би довело до това да се наложи на приемащата държава членка да разгледа удостоверенията за обучение на молителя, въпреки че той не притежава необходимите квалификации за упражняване на професията архитект в държавата членка по произхода му, което би противоречило на целта на Директивата.

38 Предвид изложените съображения на първия въпрос, буква а) следва да се отговори, че член 10, буква в) от Директива 2005/36 трябва да се тълкува в смисъл, че молителят, който желае да се възползва от общата система за признаване на удостоверения за обучение, предвидена в дял III, глава I от Директивата, трябва да докаже, освен че притежава удостоверение за обучение, което не е включено в точка 5.7.1 от приложение V към посочената директива, и наличието на „конкретни и изключителни причини“.

По първия въпрос, буква б)

39 С първия си въпрос, буква б) запитващата юрисдикция по същество иска да се установи какъв вид обстоятелства могат да представляват „конкретни и изключителни причини“ по смисъла на член 10, буква в) от Директива 2005/36.

40 Г-н Angerer, германското и румънското правителство, както и Комисията смятат, че понятието „конкретни и изключителни причини“ препраща към обстоятелства, свързани с възможни институционални и структурни пречки в резултат на конкретното положение на съответната държава членка. Г-н Angerer, Landesanwaltschaft Bayern als Vertreter des öffentlichen Interesses и Комисията смятат освен това, че посочените причини обхващат и обстоятелства, свързани с личното положение на молителя, а именно с биографията му, с това как е протекло образованието му или със събития от личния му живот. Германското правителство поддържа,

че ако подобни обстоятелства могат да представляват „конкретни и изключителни причини“, следва да се гарантира, че молителят притежава всички професионални качества, които му позволяват да упражнява дейностите на архитект.

41 В това отношение в решение Dreessen (C-31/00, EU:C:2002:35, т. 27 и 28) Съдът е постановил, че държавите членки трябва да спазват задълженията си в областта на взаимното признаване на професионалните квалификации, както тези задължения следват от тълкуването на членове 49 ДФЕС и 53 ДФЕС, дадено от Съда при разглеждане на молба да се разреши упражняването на професията на архитект, когато молителят не може да се позове на механизма за автоматично признаване на професионалните квалификации. Такъв може да бъде по-специално случаят, когато в резултат на грешка на компетентните органи на съответната държава членка, удостоверението за обучение на молителя не е било доведено до знанието на Комисията.

42 Освен това от решение Hocsman (C-238/98, EU:C:2000:440, т. 23) следва, че държавите членки трябва да спазват задълженията си в областта на взаимното признаване на професионалните квалификации с оглед на член 49 ДФЕС, когато молителят не може да се позове на механизма за автоматично признаване на професионалните квалификации, предвиден от релевантната директива поради мястото на получаване на съответното удостоверение за обучение и поради академичния и професионалния път на молителя.

43 От подготвителните работи по Директива 2005/36, и по-специално от изложението на мотивите на Съвета, посочено в точка 33 от настоящото решение, става ясно, че именно разглежданите случаи по дела Hocsman (C-238/98, EU:C:2000:440) и Dreessen (C-31/00, EU:C:2002:35) са в основата на приемането на член 10 от Директивата. Следователно посочените в член 10 „конкретни и изключителни причини“ може да включват както обстоятелства, свързани с възможни институционални и структурни пречки в резултат на конкретното положение на съответната държава членка, така и обстоятелства, свързани с личното положение на молителя.

44 За да се разграничи обхватът на понятието „конкретни и изключителни причини“, от друга страна, е важно да се вземе предвид целта на Директива 2005/36, припомнена в точка 36 от настоящото решение, която се състои в осигуряване на притежателите на професионална квалификация на достъп в приемащата държава членка до регламентираната професия, за която са придобили квалификация в държавата членка по произход.

45 Предвид изложените съображения на първия въпрос, буква б) следва да се отговори, че член 10, буква в) от Директива 2005/36 трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „конкретни и изключителни причини“ по смисъла на тази разпоредба препраща към обстоятелствата, поради които молителят не притежава удостоверение, включено в точка 5.7.1 от приложение V към Директивата, тъй като въпросният молител не може да се позове на факта, че притежава професионални квалификации, които му осигуряват достъп в държавата му по произход до професия, която е различна от тази, която желае да упражнява в приемащата държава членка.

По втория въпрос

46 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 10, буква в) от Директива 2005/36 трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „архитект“, посочено в тази разпоредба, от една страна, трябва да бъде определено предвид законодателството на държавата членка по произход, предвид законодателството на приемащата държава членка, предвид законодателството на другите държави членки или във връзка с условията, посочени в член 46 от Директивата, и от друга страна, налага молителят да притежава образование и опит, които се отнасят не само до технически дейности по

проектиране на сгради, упражняване на строителен надзор и изпълнение на строителни проекти, но и до дейности по художествен и икономически дизайн на сгради, дейности по градоустройствено планиране, дори до дейности по опазване на паметниците.

47 В това отношение следва да се припомни, че според съдебната практика, приложима към Директива 85/384, националното законодателство на приемащата държава членка трябва да определи дейностите, попадащи в областта на архитектурата, тъй като Директивата няма за цел да регламентира условията за достъп до професията архитект, нито да определи естеството на дейностите от упражняващите я лица (вж. в този смисъл решение Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia и др., C-111/12, EU:C:2013:100, т. 42).

48 Констатацията в предходната точка се прилага по аналогия към системата за автоматично признаване на удостоверенията за обучение на архитекти, предвидена от Директива 85/384. Това следва по-специално от съображение 28 от Директивата, според което понятието „архитект“ се използва в Директивата с оглед на определяне на приложното поле на разпоредбите, свързани с автоматичното признаване на професионалните квалификации в областта на архитектурата, без да се накърнява прилагането на специалните норми в националните нормативни разпоредби, регламентиращи тези дейности.

49 Както посочва генералният адвокат в точка 56 от заключението си, ако законодателят на Съюза е имал намерение да не определя понятието „архитект“ в рамките на системата за автоматичното признаване на удостоверенията за образование, предвидена от Директива 2005/36, a fortiori не е искал да го направи в рамките на общата система.

50 Важно е още да се уточни, че изискванията, посочени в член 46 от Директива 2005/36, сами по себе си не се прилагат в рамките на общата система за признаване на удостоверенията за обучение на архитектите. Всъщност този член, който е присъщ на системата за автоматично признаване, основана на координирането на минималните квалификационни изисквания, описва въпросните минимални квалификационни изисквания.

51 Ето защо на втория въпрос следва да се отговори, че член 10, буква в) от Директива 2005/36 трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „архитект“, посочено в тази разпоредба, трябва да бъде определено предвид законодателството на приемащата държава членка и следователно че не се налага непременно молителят да притежава образование и опит, които се отнасят не само до технически дейности по проектиране на сгради, упражняване на строителен надзор и изпълнение на строителни проекти, но и до дейности по художествен и икономически дизайн на сгради, до дейности по градоустройствено планиране, дори до дейности по опазване на паметниците.

По съдебните разноски

52 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

1) Член 10, буква в) от Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 година относно признаването на професионалните квалификации, изменена с Регламент (ЕО) № 279/2009 на Комисията от 6 април 2009 г., трябва да се тълкува в смисъл, че молителят, който желае да се възползва от общата система за

признаване на удостоверения за обучение, предвидена в дял III, глава I от Директивата, трябва да докаже, освен че притежава удостоверение за обучение, което не е включено в точка 5.7.1 от приложение V към посочената директива, и наличието на „конкретни и изключителни причини“.

2) **Член 10, буква в) от Директива 2005/36, изменена с Регламент № 279/2009, трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „конкретни и изключителни причини“ по смисъла на тази разпоредба препраща към обстоятелствата, поради които молителят не притежава удостоверение, включено в точка 5.7.1 от приложение V към Директивата, тъй като въпросният молител не може да се позове на факта, че притежава професионални квалификации, които му осигуряват достъп в държавата му по произход до професия, която е различна от тази, която желае да упражнява в приемащата държава членка.**

3) **Член 10, буква в) от Директива 2005/36, изменена с Регламент № 279/2009, трябва да се тълкува в смисъл, че понятието „архитект“, посочено в тази разпоредба, трябва да бъде определено предвид законодателството на приемащата държава членка и следователно че не се налага непременно молителят да притежава образование и опит, които се отнасят не само до технически дейности по проектиране на сгради, упражняване на строителен надзор и изпълнение на строителни проекти, но и до дейности по художествен и икономически дизайн на сгради, до дейности по градоустройствено планиране, дори до дейности по опазване на паметниците.**

Подписи